

28. Aargang N° 7.

REDIGERET AF C. M. CHRISTENSEN

5. April 1928

NORMERINGSLOVEN

Folketingets Lønningsudvalg har den 20. Marts afgivet Betænkning over Normeringslovsforslaget. Udvalget har tiltraadt Forslaget og de senere stillede Ændringer til dette.

Følgende Spørgsmaal vedrørende Statsbanepersonalet omtales i Betænkningen og Bilagene til denne:

Motorfører-Stillingerne.

Der foreslaas oprettet 55 nye Stillinger som Motorførere i Lønningsklasse 12 c (sammen med Togførere, Stationsmestre, Ranger- og Pakhusmestre II m. fl.). Ordlyden af Forslaget er følgende:

»Som Førere af det i de senere Aar anskaffede Motorvognsmateriel paa Statsbanerne har man hidtil anvendt Lokomotivfyrbødere, Togbetjente og Portører med den fornødne tekniske og trafikmæssige Uddannelse, og man har foreløbig ydet de paagældende Honorar for det dem saaledes paalagte mere kvalificerede Arbejde.

Under Hensyn til det Omfang, Motorvognskørselen paa Statsbanerne har faaet, og de Udvidelser af den, der kan paaregnes at ville finde Sted i den kommende Køreplansperiode, maa man imidlertid nu finde det ønskeligt, at der under Lønningsklasse 12 c. oprettes en særlig Tjenestemandsstilling under Statsbanerne som »Motorførere«, til hvilken de paagældende henføres, idet det hidtil ydede Honorar samtidig bortfalder.

For det i den forløbne Forsøgsperiode ved Motorvognsmateriellet tjenstgørende Personales Vedkommende skal man derhos foreslaa, at den Tid, i hvilken de paagældende har gjort Tjeneste som faste Motorførere, medregnes som

anciennitetsgivende i Lønningsklasse 12 c. i Henseende til Lønning og Pension.«

Antallet af Lokomotivførere.

Herom hedder det i Udvalgsbetænkningen følgende:

»Fra Dansk Lokomotivmandsforening har Udvalget modtaget Repræsentanter, der har forelagt Udvalget Spørgsmaalet om Udnævnelse af mindst 22 Lokomotivførere til Besættelse af Pladserne paa Rangerlokomotiver i Henhold til tidligere Aftaler mellem Administrationen og Personalets Organisation. Udvalget har derefter i Samraad med Ministeren for offentlige Arbejder drøftet Sagen.

Ministeren oplyser herunder, at det Foreningen i sin Tid givne Tilsagn, som i øvrigt ikke kunde binde Administrationen, naar Forholdene væsentligt forandrede sig, alene gik ud paa, at *samtlige faste Rangerture paa eenmandsbetjente Rangermaskiner* skulde udføres af Lokomotivførere. Som Forholdene den Gang laa, forudsatte man, at det til Indfrielse af dette Tilsagn vilde være nødvendigt at søge 194 Lokomotivførere, men det har senere vist sig, at man ved Personalereduktionerne i Forbindelse med Indførelse af Motordrift i Løbet af en kortere Tid vil kunne frigøre saa mange Lokomotivførere, som der endnu mangler for at opfylde det nævnte Tilsagn til Foreningen, og det er derfor upaakrævet at søge Antallet af Lokomotivførere yderligere forøget.

Det manglende Antal Førere pr. Februar d. A. udgjorde 31, hvilket Antal ved Besparelse af 24 Lokomotivførere i indeværende Finansaar og i Begyndelsen af næste Finansaar vil blive reduceret til 7. Derudover har

man for Tiden en Mangel paa 6 Lokomotivførere, som skyldes, at man af personlige Grunde foreløbig har undladt at forflytte nogle overtallige Førere. Den saaledes tilstedeværende Mangel vil ophæves i Løbet af Finansaaret ved yderligere Beparelser. Ministeren meddelte endvidere, at han agtede at fremkomme med Forslag om Opretelse af 55 nye Stillinger som Motorførere til Fremførelse af Tog med Motor-drift.

Efter disse Oplysninger har Udvalget ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at stille Ændringsforslag.«

BØR TJENESTEMANDSSTILLINGEN VÆRE EN EGENTLIG LIVSSTILLING ELLER ET TIDSBEGRÆNSET KONTRAKTSFORHOLD?*)

Af Departementschef i Finansministeriet K. H. Kofoed.

I de ældste ordnede Statssamfund var der vel Embedsmænd, men der var ingen Lønningslove; thi Tjenestemændene havde ingen Løn. Den offentlige Tjeneste var et Hædershverv — ligesom de fleste kommunale Ombud endnu er det hos os, og Embedsmændene havde som Regel en Beskæftigelse, en Livsgerning ved Siden af. Set fra et Samfundsstandpunkt, for ikke at sige et Skatteborgersynspunkt kunde dette forekomme meget tiltrækkende; men Reversen af Medaillen var den, at Manglen af Løn medførte, at Embedsmændene ad ekstraordinære eller helt uregelmæssige Veje søgte at skaffe sig Vederlag for deres Arbejde. Saaledes blev de romerske Embedsmænd ved deres Afgang fra deres Tjeneste i Rom ofte Statholdere ude i Provinsen, hvor de skaffede sig Erstatning paa Befolkningens Bekostning.

Statsfunktionerne blev imidlertid forøgede, og i alle ordnede Stater blev det nødvendigt at skabe et Korps af Embedsmænd, der paa regelmæssig Maade forberedte sig til deres Gerning, der for dem blev Livsgerningen og ikke et tilfældigt tidsbegrænset Bierhverv. Men dermed indtraadte selvfølgelig Nødvendigheden af at skaffe Embedsmændene Indtægter, Løn. Oprindelig bestod Lønnen i Naturalier. De højeste Embedsmænd fik Løn eller Embedsgaard, iøvrigt leveredes Korn og andre Fødevarer. Det var en praktisk Form under de gamle Da-

ges Mangel paa Statsindtægter og Pengeøkonomiens i det hele primitive Form. Men efterhaanden som den mere moderne Pengeøkonomi brød igennem, gik man mere og mere bort fra Naturaliesystemet, som jo dog ikke er helt afløst endnu, og over til Pengeløn som det mest rationelle.

Den ældste Form for Pengeløn finder vi i Sportelsystemet, hvor Embedsmanden lønnes i Forhold til den Tjeneste, han yder, og hvor Omvejen til den fælles Kasse, Statskassen spares. Dette enkle System, som endnu i vidt Omfang er bevaret i enkelte Lande, f. Eks. i Frankrig, er jo nu i alt væsentlig afskaffet herhjemme, da det stillede Embedsmændene altfor ulige og desuden kunde føre til Misbrug af forskellig Art. Man er da efterhaanden kommet over til den nuværende Lønningsordning med faste Løn-satser, Alderstillæg og midlertidige Tillæg efter Stedets og Tidens Konjunkturer (Sted-, Dyrtdids- og Konjunkturtillæg).

Selve den Maade, hvorpaa dette System er bygget op, viser, at Staten stiller sig paa en anden Maade overfor sine Tjenestemænd end den private Arbejdsgiver overfor sine Arbejdere. Den private Arbejdsgiver tager i sin Kontrakt udelukkende Hensyn til Præstationen; dette finder allertydeligst Udtryk i Akkordsystemet, der spiller en saa overvejende Rolle i de private Overenskomster. I Staten er vel Lønnen *delvis* bestemt under Hensyn til Tjenestestillingens Omfang og Beskaffenhed (Arbejdsmængde og Arbejdets Kvalitet og Ansvar). Men dette er ikke udelukkende Synspunktet; Ydelsen af Alderstillæg er Udtryk for et principielt forskelligartet Syn, Gradueringen af Dyrtdidstillæg og Konjunkturtillæg efter Tjenestemandens Civilstand og Alder ligesaa. Disse Lønningsdeles Tilstedeværelse i vort Lønningssystem viser, at Staten som Arbejdsgiver overfor sin faste Stab af Arbejdere, d. v. s. overfor sine Tjenestemænd, har ladet visse samfundsmæssige — og ikke udelukkende forretningsmæssige — Synspunkter være bestemmende for Systemets Udformning. Allerede dette karakteriserer Tjenestemandsforsholdet som noget andet end et almindeligt Kontraktforhold, saaledes som dette Begreb rent praktisk maa opfattes, og selve Alderstillægsprincippet er et Udtryk for, at man fra begge Sider — Statens og Tjenestemandens — regner med, at Ordningen ikke er tænkt at skulle strække sig over et ad almindelig kontraktlig Vej be-

*) Foredrag afholdt den 22. Marts i København for Medlemmer af C. O. I.

grænset Aaremaal, men over Livsgjerningens Aaremaal.

Men medens disse principielle Linier kun relativt svagt kan eftervises i det System, der er udformet i Ydelsen af Pengelønnen i Tjenestemandens Tjenestetid, træder det stærkt frem i det ligeledes gennem mange Slægtled udviklede Efterlønssystem, Efterindtægts- og Pensionsordningen. Oprindeligt var der kun Tale om at yde Pension til Tjenestemænd i gammeldags Forstand, til de kongelig udnævnte Embedsmænd. Og selv for disses Vedkommende var Tilstaaelsen en kongelig Naade; Embedsmanden havde intet Retskrav. Dog var det efterhaanden blevet en fast Praksis, at den af Kongen udnævnte Embedsmand, der afgik »i Naade« paa Grund af Svagelighed eller anden ham utilregnelig Aarsag, fik en Pension for Resten af sin Levetid. Beløbet sættes i Almindelighed til $\frac{2}{3}$ af hans faste Indtægter som Embedsmand samt $\frac{1}{3}$ af de løse Indtægter, han havde oppebaaret. Dog kunde en særlig højt fortjent Embedsmand undertiden faa noget mere. Hvad Embedsmandens Enke angik, var Opfattelsen den, at hun hverken havde noget juridisk eller i egentlig Forstand noget moralsk Krav paa Pension efter Manden. Det var med andre Ord baade teoretisk og praktisk en ubetinget Naadesag, hvorvidt der skulde ydes Pension eller ej. Dog fik hun i Almindelighed 20 pCt. af den Pension, Manden havde oppebaaret eller, forsaavidt han døde i Tjenesten, af den Pension, han vilde have faaet, dersom han var naaet til at blive pensioneret. Var der uforsørgede Børn i Ægteskabet, kunde Enken i Trangstilsfælde, men ogsaa *kun* i saadanne, opnaa, at Pensionen forhøjedes noget i de Aar, der gik, inden Børnene var i Stand til at forsørge sig selv.

Denne gennem mange Menneskealdrer i Praksis udformede, efter vort Begreb meget ufuldstændige Ordning søgte man i 30'erne og 40'erne i forrige Aarhundrede at ændre saaledes, at der ligefrem blev Tale om en Ret for Embedsmanden og Embedsmandsenken. Gennem mange Aars Disput mellem Kancellierne, den kgl. Finansdeputation og en til dette Formaal nedsat særlig Kommission naaede i 1846 et Forslag frem til Stænderforsamlingerne. Noget Resultat fremkom dog ikke før det politiske Gennembrud i 1849. Juni Grundloven sikrede i sin § 22 Embedsmanden Pension efter

bestemte Regler, og ved Lov af 5. Januar 1851 fik Danmark sin første Pensionslov. Dermed er Grundstenen lagt til vor Pensionsordning.

Denne omfattede imidlertid oprindeligt kun de kgl. udnævnte Embedsmænd. Først langt senere blev Bestillingsmændene, d. v. s. de af en Minister eller en Ministeren underordnet Myndighed udnævnte Tjenestemand inddragne under Efterlønssystemet, og først ved Loven af 1919 — Tjenestemandsløven — blev Skellet mellem Embedsmanden og Bestillingsmanden helt slettet. De blev alle Tjenestemænd, og der blev indført nøjagtig de samme Regler for Pensioneringen af Tjenestemanden og hans Enke, hvad enten Udnævnelsen er kongelig eller ministeriel. Samtidig blev Ydelsen af Børnepensionen en lovhjemlet Ret, medens det tidligere ogsaa efter Pensionsloven af 1851 beroede paa Bevilgelse af et Andragende, om der skulde ydes Børneunderstøtelse.

Føjer jeg hertil, at man ved Loven af 2. December 1916 om $\frac{1}{4}$ Aars Efterindtægt byggede Bro mellem Lønningsudbetalingen og Pensionsudbetalingen, kan man formentlig sige, at man derved staar overfor en Tjenestemandssordning, der er et i økonomisk Henseende afsluttet System. Den, der vælger sig Staten som Arbejdsgiver og bliver antaget som Statsarbejder (Statstjenestemand), er derved paa lignende Maade som den, der indgaar Ægteskab eller lader sig naturalisere, indtraadt i et Forhold til den anden Part, Staten, som ikke er af almindelig kontraktlig Karakter, hverken for saa vidt angaar de økonomiske eller de juridiske Konsekvenser. Dette Tjenestemandssforhold er i vor Tjenestemandsslov forsøgt udtrykt i Lovens § 1 paa definitions-mæssig Maade, idet det hedder: »Som Tjenestemand anses enhver, der varigt og som Livsgjerning har Ansættelse i Statens Tjeneste i en Stilling, for hvilken Lønnen er fastsat i Lønningslov eller anden særlig Lov til en fast aarlig Sum.« Det fremgaar af denne Definition, at Ministrene kun i meget uegentlig Forstand — eller rettere sagt slet ikke — kan betragtes som Tjenestemænd; det er da ogsaa godt overensstemmende med denne Hovedregel, anbragt paa Tjenestemandsslovens 1. Blad, at disse Stillingers Lønninger og pensionsmæssige Regler ved den saa meget omtalte Lovgivning i Sommeren 1927 blev udtagne af Tjenestemandsslovens Bestemmelser. Det fastslaas endvidere, at Tjenestemandsstil-

linger ikke mere kan oprettes paa Finanslov, men at der dertil kræves særlig Lov, derunder Lønningslov. Men Hovedvægten maa dog lægges paa den citerede Paragrafs Udtalelse om, at Tjenestemandsforholdet er et *varigt* Forhold, og at Tjenestemandsstillingen er en Livsstilling.

Det er Hovedlinien i Tjenestemandsstillingens Tegning, og nu er det Spørgsmaalet melder sig, om denne Ordning maa anses for heldig, eller man snarere burde gøre et Brud paa Udviklingen og gaa over til at søge sit Forbillede for Ordningen mellem Staten og dens Tjenestemænd i de fri Erhvervs langt smidigere Kontraktsforhold.

Naar administrativt Forbund netop nu har ønsket at faa en Drøftelse af dette Spørgsmaal, skyldes det formentlig væsentligst, at vi staar overfor en Revision af Statens Tjenestemandslov. Som bekendt indeholder den nugældende Lønningslov af 27. Juni 1927 en Bestemmelse om, at der i Rigsdagssamlingen 1929—30 skal forelægges Rigsdagen et Revisionsforslag. Og denne Revisionsbestemmelse tager ikke alene Sigte paa en Revision af de saa tidt diskuterede midlertidige Tillæg (Dyrtids- og Konjunkturtillæg), men der sigtes i Henhold til de herom trufne Aftaler og de udtalte Forudsætninger udtrykkelig paa en Revision ogsaa af Tjenestemandslovens *almindelige* Bestemmelser. Derigennem er der altsaa aabnet Adgang til Drøftelse af selve de for Tjenestemandsforholdet gældende forvaltningsretlige Regler.

Nu er der naturligvis ingen, der tænker paa at springe lige fra Statens nuværende gennem Menneskealdre nedarvede, udviklede og udformede faste Ansættelse over til de fri Erhvervs tidsbegrænsede Kontraktforhold, udelukkende baserede paa privatretlige Synspunkter. Et saadant Spring vil jo betyde en Revolution, og alle er vist klar over, at i disse Forhold bør man altid gaa frem med en vis Forsigtighed for ikke i sin Jagen efter Forandring at slaas noget værdifuldt i Stykker uden at faa Æquivalenter for det. Nej, hvad der kan være Tale om, er formentlig en successiv og begrænset Overgang til de fri Erhvervs Ansættelses- og Afskedigelsesmetoder, og derunder først og fremmest en Ophævelse af Pensionsordningen, som jeg baade ud fra principielle og praktiske Synspunkter maa betegne som en Hovedhjørnestein i den nuværende Tjenestemandsbygning. Ved

administrativt Forbunds sidste Møde blev der kaldt paa en saadan Reform, og ved den Generaldebat, hvormed den store Lønningskommission indledede sit Arbejde i 1917, var Pensionens Bortfald et Hovedpunkt. Fra adskillige af Tjenestemandsrepræsentanterne i Kommissionen blev Tanken om Pensionens Ophævelse tiltraadt, og ogsaa fra administrativ og politisk Side blev der taget til Orde for en saadan Ophævelse. Dette var imidlertid kun ved Generaldebatten, hvor jo som bekendt Teorierne skal luftes, og Kæphestene rides. Da vi kom dybere ind i Stoffet, og Ansvarer skulde tages, var der i Kommissionen ingen, der tog Stilling imod Pensionens Bevarelse. Saadan tror jeg for Resten, at det vil gaa baade i næste og følgende Omgang, hvor saadan Drøftelse kommer frem; thi ved at gaa helt til Bunds i dette Emne vil de sikkert blive klar over, at uden Pensionen som integrerende Led i vort Tjenestemands- og Lønningssystem kommer dette til at mangle sin egentlige Struktur; uden en Pensionsordning løsnes Forholdet mellem Tjenestemanden og Staten paa en saadan Maade, at Vejen til den rene Kontraktordning maa betegnes som den endelige og naturlige Konsekvens, og dette vil dog sikkert for de fleste staa som et alt for risikabelt Eksperiment, fordi det vil føre til Uro og Planløshed paa et Omraade, hvor der nu hersker Ro og Orden.

Det er selvfølgelig let at finde visse, ikke uvæsentlige Mangler ved den nuværende faste Embeds- og Tjenestemandsordning. Jeg vil dog tro, at man uden for Embedsmændenes Kreds — ja maaske ogsaa i nogen Grad indenfor denne — er tilbøjelig til at se disse Mangler og Ufuldkommenheder og de praktiske Udslag, de giver, gennem Forstørrelsesglas. Og jeg mener yderligere, at de ikke er af anden Beskaffenhed, end at de kan afhjælpes indenfor Rammen af det nuværende System, uden dettes principielle Ændring og Omkalfatring.

Hvad jeg her tænker paa, kan jeg bedst vise ved at gøre de enkelte Ankepunkter til Genstand for en ganske kort Omtale.

Hvad der først og fremmest indvendes mod den nuværende faste, forvaltningsretlige Ordning er vel nok dette, at Systemet er stift og tungt at manøvrere med, naar Konjunkturerne ændres, eller naar nye Lovgivningsforanstaltninger nødvendiggør Forskydninger i Tjenestemandsforholdene. De senere Aar har jo givet

mange Eksempler paa Vanskeligheder af denne Art. Krigstidens kolossale Ophobning af Arbejde i enkelte Administrationsgrene, Trafikinstitutionernes f. Eks. Statsbanernes og Telegrafvæsenets store Travlhed i Højkonjunkturrens Tid medførte, at Staten antog i Tjenestemandstillinger eller i Stillinger, hvor den antagne havde en berettiget Forventning om senere at kunne overgaa i fast Stilling, en Mængde Mennesker, som man under normale Forhold ikke vilde have haft Brug for. Saa kom Nedgangsaaene. De overordentlige Opgaver svandt bort, og Staten skulde spare. Vi kom ind i Sparekommissionernes Tid, Arbejdstidsnormerne strammedes, Finansnøden gjorde det til en af alle tiltraadt Nødvendighed. Men Tjenestemændene var engagerede »varigt« og »som Livsgerning«. Selvfølgelig stod man her overfor Forhold, som lettere havde ladet sig ordne, hurtigt og til Skatteborgernes Tilfredshed, dersom man i Stedet for Tjenestemænd — med Ret til Ventepenge og Pension — havde haft kontraktantagne Folk, der kunde være afskedigede overensstemmende med den Maade og den Tidsfrist eller i Mangel paa Tidsfrist, som gælder i de frie Erhverv

Et andet Eksempel: Med forholdsvis faa Aars Mellemrum plejer vi jo her i Landet at vedtage en ny Forsvarsordning. Den gaar som bekendt altid ud paa en Indskrænkning af Militærapparatet, hvilket fortrinsvis betyder en Formindskelse af Antallet af Hærens og Søværnets Tjenestemænd, men den ved saadan Formindskelse beregnede Besparelse kan selvfølgelig kun delvis indtræde, fordi Tjenestemændene har Pensionsret ved deres Afskedigelse.

Et tredie Eksempel: Som bekendt har Udenrigsministeriet i de sidste 7 Aar været underkastet stærkt vekslende Stemninger i Rigsdagen. Med sore Forventninger blev dette Ministeriums Rammer udvidet med næsten eksplosiv Voldsomhed i 1921. Siden er Medvinden blevet til Modvind. Man har reduceret og omkalfatret, og man har derved selvfølgelig følt, at vort Tjenestemandssystem havde vanskeligt ved at føje sig efter saa hurtigt skiftende Løner, som dem vort udenrigsministerielle Embedsapparat har været udsat for.

Jeg skal aldeles ikke nægte, at disse Eksempler viser en Svaghed i den faste, paa Tjenestemandstillingen som Livsgerning hvilende

Ordning af vort Embedsvæsen. Men maa jeg for det første sige, at Krigsaaene og de første Efterkrigsaaers Bølgebevægelse var saa stærk, at jeg gad egentlig se, hvilket Embedssystem der vilde kunde staa disse ekstraordinære Tider igennem uden at aabenbare visse Brøstfældigheder. Men dertil kommer, at Lovgivningsmagt og Administration, belært af de nu indhøstede Erfaringer vil være i Stand til uden at sprænge Systemet i væsentlig Grad at undgaa slige Kalamiteter i Fremtiden. Dette kan man paa en fortrinlig Maade opnaa ved at undlade at ladé alt Arbejde — og alt muligt Arbejde — udføre af Tjenestemænd. For det første bør der aldrig antages Tjenestemænd til Sæsonarbejde; til saadant Arbejde bør kun anvendes kontraktantagne Folk. Og der bør dernæst aldrig antages faste Folk til et Merarbejde, som man ikke har en til Vished grænsende Sandsynlighed for, at det repræsenterer en permanent Tilvækst til Institutionens Funktioner. Dette gælder baade i Styrelsen og i Driften. Det er efter min Mening en skæbnesvanget Misforstaaelse, at Staten *kun* bør beskæftige faste Folk, Tjenestemænd. Der bør altid være en vis Margin for Kontraktfolk. Naar det Spørgsmaal, som er dette Foredrags Titel: Livsstilling eller tidsbegrænsede Kontraktforhold af mig besvares med et Forsvar for Livsstillingsprincippet som det bærende i Statens Embedsvæsen, saa sker dette dog med den stærkest mulige Understregning af det ubetinget nødvendige i, at der ved Siden af den faste Stab af Tjenestemænd, der er antagne varigt og som Livsgerning, indgaas Kontraktforhold i alle saadanne Tilfælde, hvor Muligheden for en Afvikling af Forretningerne eller en Reduktion af Arbejdet er til Stede. De før omtalte Sparekommissioner har næsten alle peget paa Nødvendigheden af en saadan Ordning, og Administrationskommissionen har udtalt, at det bør være en ufravigelig Regel, at der ikke antages flere i pensionsgivende Stillinger i de enkelte Styrelsesgrene, end man med Sikkerhed kan gaa ud fra, at der er Brug for under fuldt normale Arbejdsforhold. Man peger paa, at det Personale, der er Brug for under en forbigaaende Stigning af Arbejdsmængden, bør engageres med kort Opsigelsesvarsel, og saaledes at Vederlaget afholdes af de paa Finansloven hjemlede Medhjælpssummer. Og Kommissionen føjer til, at foruden saadant Sæsonperso-

nale kan der være Tale om i noget højere Grad end hidtil at anvende honorar- og konjunkturlønnet Personale til almindeligt Kontor- og Ekspeditionsarbejde, særlig i mindre Kontorer. — Dette er efter min Mening ubetinget rigtigt, og jeg tror, at man ved at gaa denne Vej vilde opnaa at give Tjenestemandssystemet et Supplement, der vilde tilføre vort Embedsvæsen en saa stor Tilpasningsevne, som dette i det store og hele havde Brug for, uden at foretage en principiel Ændring af den faste, pensionsberettigende Ansættelse som Hovedregel for Forholdet mellem Staten og dens faste Arbejdere, saavel i højere som i lavere Charge. — Jeg vilde heller ikke have noget imod om enkelte Klasser af Tjenestemænd, hvis Arbejdsforholds Karakter medfører særlig udpræget Fluktuation, overgik helt til Kontraktforhold, naturligvis kun efterhaanden som Ledighed indtraadte. Jeg skal som en saadan Gruppe nævne Kontoristklassen, der ogsaa er i det af Finansminister Neergaard i forrige Rigsdagssamling forelagte Tjenestemandsløvsforslag var skudt ud af de fast ansattes Rækker. Den blev imidlertid ved et Tryk fra Organisationens Side sat ind igen.

For at undgaa Misforstaaelse vilde jeg dog gerne have Lov til at indskyde den Bemærkning, at Kriteriet for, hvilke Grupper eller Lønningsklasser, der eventuelt kunde være Tale om ved en Lønningsrevision helt at overføre til Kontraktforholdet, ikke skal søges i den større eller mindre videnskabelige Uddannelse eller i den højere eller lavere Charge. Det er efter min Mening ikke alene en god demokratisk Betragtning, men ogsaa et sundt, administrativt Synspunkt, at de i lønningsmæssig Henseende relativt lavt placerede. Der kan — for at holde os til Ministerierne — være en lige saa god Tradition at værne om ude i Budstuen som inde i Kontorerne.

For at væрге mig imod en helt anden Misforstaaelse vil jeg yderligere tilføje, at Antallet af Stillingsgrupper, der kan være Tale om saaledes at skyde fra det faste Forhold over til Kontraktforholdet efter min Mening er relativt *få*.

Jeg vil altsaa gerne understrege Betydningen af at have en Personalemargen af Kontraktfolk. Men hertil vil jeg gerne føje en meget ærbødig, men ikke mindre indtrængende Henstilling til de Myndigheder, der tager Be-

stemmelse om organisatoriske Forandringer indenfor Administrationen. Det vilde være meget ønskeligt, om man fra den Side vilde have for Øje den Betydning, det har at fare med Lempe i saadanne Sager. Dersom f. Eks. de udenrigsministerielle Omkalfatringer, jeg før omtalte, havde formet sig som forsigtige Forsøg og begrænsede Foranstaltninger fremfor de Eruptioner, vi har været Vidne til, havde det sikkert tjent alle Parter bedst.

Men helt kan saadanne, ret pludselig optrædende Afviklingskrav selvfølgelig ikke undgaas. Der kan staa store Interesser bag en organisatorisk Forandring f. Eks. i vore store Driftsvirksomheder, som nu i Fjor ved Sammendragningen af Post- og Telegrafvæsenet eller i 1925 ved Forandringerne i Statsbanernes Generaldirektorat. at Spørgsmaalet om nogle Ventepenge og Pensionsudgifter maa træde i 2den Række.

Det vilde da være meget formaalstjenligt, om der kunde etableres noget mere Samarbejde mellem de forskellige Styrelser om Personaleoverføringer, end det nu er Tilfældet. Det er jo noget urimeligt, at der i een Etat nyengageres Folk, hentet helt ude fra, medens man samtidig i en anden Etat sætter Folk paa Ventepenge og Pension, fordi man er inde i en Reduktion. Man burde da i hvert Fald undersøge, om den personaleforbrugende Etat ikke kunde benytte nogle af de i den anden Etat ledigblevne Personer.

(Fortsættes.)

SKRIVELSER OG SVAR

16. Januar 1928.

Enkelte af de til Centralværkstederne fortsatte Reserverlokomotivfyrbødere er atter ført tilbage til Tjeneste i Remiserne, hvor de beskæftiges dels ved Lokomotivtjenesten dels ved Reparationsarbejder. Herved er der imidlertid sket nogle Personalforskydninger dér, som Personalet finder besynderlige, idet Reserverlokomotivfyrbødere, der er hjemmehørende i Aarhus, er udstationerede til Fredericia, medens Reserverlokomotivfyrbødere, som er hjemmehørende i Fredericia, stadig er beskæftiget i Aarhus.

Foreningen forstaaer, at det kan være vanskeligt at tilrettelægge Dispositionerne, saa saadanne Forhold altid kan undgaas, men man tillader sig at anmode Generaldirektoratet om at ville instruere Distrikterne og Værkstederne om i denne for de paa-gældende Tjenestemænd meget vanskelige Tid at tage Hensyn til det her paa pegede, saaledes at Personale, som er forflyttet fra dets Hjemsted, saa vidt muligt

sendes dertil, naar de derværende Forhold kræver en midlertidig Forøgelse af Personalestyrken.

Forventende Generaldirektoratets imødekommentede Svar.

Ærbødigst.

P. F. V.

Rich. Lillie.

Kjøbenhavn, den 10. Marts 1928.

I Skrivelse af 16. Januar d. A., J. Nr. 1646, har Hovedbestyrelsen, ved at meddele, at enkelte af de til Centralværkstederne fortsatte Reservelokomotivfyrbødere atter er ført tilbage til Tjeneste i Remiserne, hvor de beskæftiges dels ved Lokomotivtjeneste, dels ved Reparationsarbejder, oplyst, at der derved er sket nogle uønskkelige Personalforskydninger, idet Reservelokomotivfyrbødere, hjemmehørende i Aarhus, er udstationerede til Fredericia, medens Reservelokomotivfyrbødere, hjemmehørende sidstnævnte Sted, stadig er beskæftiget i Aarhus.

Samtidig har Hovedbestyrelsen anmodet Generaldirektoratet om at foranledige, at de derhen hørende Dispositioner tilrettelægges saaledes, at Personale, som er forflyttet fra dets Hjemsted, saa vidt muligt sendes dertil, naar de derværende Forhold kræver en midlertidig Forøgelse af Personalestyrken.

I denne Anledning skal man herved meddele, at man i Sagens Anledning fra 2. Distrikt har indhentet Oplysning om, at efternævnte Reservelokomotivfyrbødere, der fra den 1. September 1927 overførtes til Tjeneste i Centralværkstedet i Aarhus, paa Grund af Personalemangel er tilbageflyttet til følgende Maskindepoter:

Aarhus H.

Nr. 8050 N. P. Christiansen, tidligere stationeret i Aarhus.

Nr. 8051 A. R. K. Sørensen, tidligere stationeret i Aarhus.

Nr. 7107 C. Jensen, tidligere stationeret i Frederikshavn.

Fredericia.

Nr. 7105 J. B. M. Kjær, tidligere stationeret i Fredericia.

Nr. 7109 E. A. Madsen, tidligere stationeret i Fredericia.

Man skal tilføje, at man har anmodet Distrikterne og Værkstederne om saa vidt muligt at foretage eventuelt senere fornødne Dispositioner af omhandlede Art i Overensstemmelse med det af Hovedbestyrelsen fremsatte Synspunkt.

Flensborg.

fg.

Harhoff.

Kjøbenhavn, den 13. Marts 1928.

I Anledning af Foreningens Skrivelse af 6. f. M. (Nr. 1659) angaaende Ændring af Blæsestangens Længde paa nogle Lokomotiver meddeles, at det i Foreningens Skrivelse nævnte Gevindstykke, saavidt Værkstederne bekendt, er fjernet paa alle Lokomotiver, og at denne Foranstaltning var tilendebragt i Januar Maaned i Aar.

Ove Munck.

H. Mamsen.

Kjøbenhavn, den 28. Februar 1928.

I Anledning af Foreningens Skrivelse af 7. ds. (Nr. 1661) meddeles, at de omhandlede Vinduespuksere nu findes paa de Maskiner, som i sin Tid forsøgsvis blev udstyret hermed, samt at Forsøgene med de forskellige Typer af Vinduespuksere endnu ikke kan betragtes som afsluttede.

Ove Munck.

H. Mamsen.

NY DAMPSARENDE VENTIL-REGULATOR

Efter »Railway and Locomotive Engineering« ved F. Spoer.

Damplokomotivet vil stedse være en af de vigtigste og afgørende Faktorer i Jernbane-driften. Alle Jernbaner har deres Opmærksomhed henvendt paa Forbedringer og Opfindelser, som kan hæve Damplokomotivets Duglighed, saaledes at det kan fremføre enten større og tungere Tog med større Hastighed, eller Tog af sædvanlig Størrelse med sædvanlig Hastighed ved et mindre Kulforbrug.

Det er nu omtrent 20 Aar siden, en praktisk brugelig Overheder blev indført ved Jernbanerne i Amerika, og er siden regnet som hørende til Damplokomotivets Standard Udrustning. I den senere Tid har Overhederen faaet betydelig større Værdi ved at anbringe Regulatoren paa Heddampsiden af Overhederens Dampsamle- kasse; derved opnaas, at man kan faa over- hedet Damp til Hjælpedamp saavel som til sel- ve Maskinen, og tillige lettere Manøvrering af Maskinen.

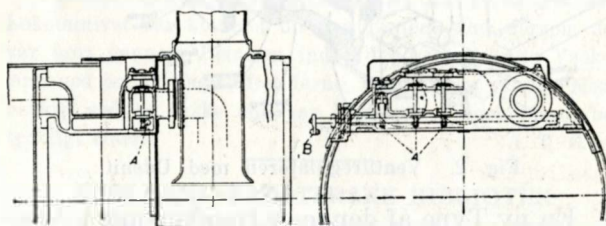

Fig. 1. Ventilregulatoren anbragt paa Overhederen. Fra Vægtarmen B paa Knastakslen fører en Forbindelses- stang til Regulatorsvinget i Førerhuset.

I nogle Lokomotiver af nyere Dato, som er udrustet med Regulator paa Overhederen, har denne vist sig saa hensigtsmæssig og tilfreds- stillende, at Anbringelsen af Regulatoren mel- lem Overhederen og Cylindrene maa betragtes som god Praksis. Da Forbindelsen mellem Kedlen og Overhederen ingensinde afbrydes under Driften, naar Regulatoren sidder paa Overhederen, er denne bestandig fyldt med Damp og kan betragtes som en Del af

Kedlen; derfor er overhedet Damp stedse til Raadighed for Hjælpemaskinerier og anden Dampanvendelse saasom: Lysturbine, Luftpumpe (Ejector), Vandpumpe, Risteryster, Blæser, Dampfløjte, Togopvarmning m. m., kort sagt kan der anvendes overhedet Damp overalt. Tages der blot Damp til een af disse Dampanvendelser, selv om det er til Blæseren, hvorved der frembringes høj Temperatur i Røgkamret, vil Dampstrømmen, som passerer Overhederen, være tilstrækkelig til at forebygge Skader paa Regulatoren ved for stærk Ophedning.

Rumfanget i Kraftdamprørene er betydelig mindre naar Regulatoren findes i Røgkamret, derved reagerer Lokomotivet øjeblikkeligt for Regulatorens Bevægelser. Dette giver større Manøvreedygtighed og har særlig Betydning for Rangermaskiner.

Tager man i Betragtning, at Forbruget af Hjælpedamp kan andrage 10—20 pCt. af Kedlens Dampudvikling, samt Lokomotivets større Manøvreedygtighed, saa er Betydningen af Røgkammerregulatoren indlysende.

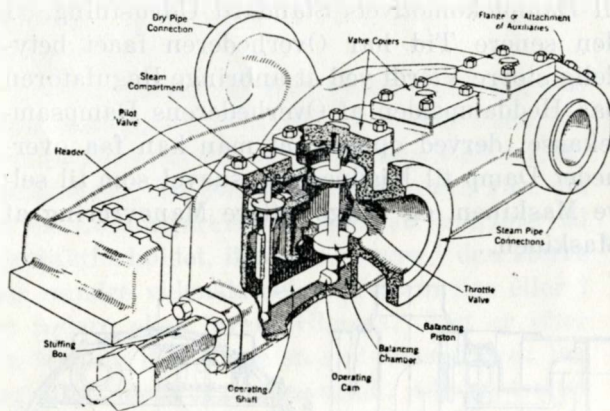

Fig. 2. Ventilregulatoren med Udsnit.

En ny Type af denne er fremkommet i Amerika, den saakaldte *American Multiple Throttle*. Den kan monteres paa praktisk talt alle Lokomotiver, der er udrustet med almindelig Overheder.

Regulatoren har i Ventilanbringelsen og -styringen megen Lighed med en Automobilmotor. Ventilerne sidder nemt tilgængelige, er lette at holde tæt og manøvreres med en Knastaksel. Ventilerne er saa fint afbalancerede, at der kun behøves ringe Kraft til at bevæge dem. Den gode Afbalancering sker ved Hjælp af en Styreventil, som aabner først og indlader Damp i Afbalanceringskamret (nederst i Fig 2) til

Aabning af Hovedventilerne. Disse aabnes dernæst gradvis og frembringer saaledes en fuldkommen Graduering af Dampstilførslen til Cylindrene. De forholdsvis smaa Staalventiler, som anvendes, paavirkes ikke af den høje Temperatur, men vedbliver at være tætte. Derved bortelimineres Utætheder og Faren for utidig Igangsætning.

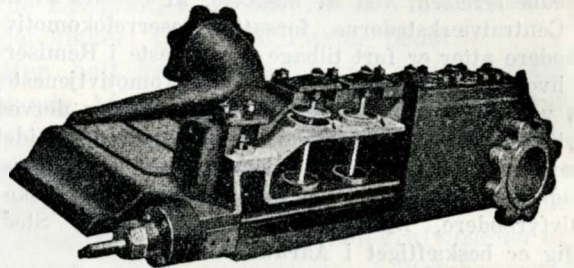

Fig. 3. Ventilregulatoren med aaben Styreventil og een aaben Hovedventil.

Et aftageligt Dæksel er anbragt paa Toppen af Røgkammersvøbet, for at have en nem Adgang til Regulatoren. Saafremt det skulde blive nødvendigt at foretage et Arbejde paa Ventilerne, vil dette kunne udføres uden at maatte ind i Røgkammeret. Paa Lokomotiver, der er forsynet med Afspærringsventil paa Damprøret fra Domen til Overhederen, kan der arbejdes paa Regulatoren, medens Kedlen er under Damp. Der findes ingen Bolte, Tappe, Splitter el. lign., der kan gaa løse eller knække og volde Besværligheder i Regulatoren, ligesom Damprørsforbindelserne er meget faa.

Manøvreringen er, som det ses i Figurene, meget enkelt. Regulatorsvinget kan anbringes i Førerhuset omtrent som Regulatorer i Almindelighed. Den første Bevægelse af Regulatorsvinget aabner Styreventilen, tillader Dampen i Damprummet at strømme ind i Balancekamret og derved tilvejebringe et Tryk paa Hovedventilernes Balancestempler, der er lig Trykket, der findes i Damprummet. En fortsat Bevægelse af Regulatorsvinget aabner Hovedventilerne. Knasterne, som aabner Ventilerne, er arrangeret paa Akslen saaledes, at naar den første Ventil er aabnet, begynder den anden Ventil at aabne og saadan videre indtil alle Ventiler er aabnet, naar Regulatorsvinget er i fuld aaben Stilling. Lukningen sker i modsat Orden, d. v. s. den sidste Ventil, der aabner, er den første til at lukke o. s. v.

Det maa bemærkes, at Ventilerne lukkes af Dampens Tryk. For at have et Middel, hvor-

med Lokomotivføreren kan lukke Ventilerne med en mekanisk Bevægelse i det Tilfælde, at en af Ventilerne skulde hænge i en delvis eller hel aaben stilling, er Ventilspindlerne forlængt i den nederste Ende og forsynet med en Indsnævring, samt en Knap paa Enden. Styreknasterne, som er gaffelformet, griber ind i den indsnævrede Del af Ventilspindlerne og sikrer Ventilernes Lukning. Den eneste Vedligeholdelse, der kræves for denne Regulator, er Slibning af Ventilerne og Pakning af Stopblæsningen.

FERIEHJEMMET

Forberedelserne til Ferie hjemmets Aabning er nu i Gang; det vil ligesom tidligere Aar blive muligt for Gæster at tilbringe Pinsen i de herlige og kendte Omgivelser, hvor alt aander af Friskhed fra en høj skyfri Himmel, og hvor Kalundborg Fjord giver sit Bidrag til Forherligelse af Opholdet.

Der vil i næste Nummer af Lokomotivtidende fremkomme Meddelelse om Aabningsdagen. Det vil naturligvis afhænge af, hvilke Bestillinger der maatte fremkomme, men sandsynligvis bliver det omkring den 24. Maj. Man skal i denne Anledning anmode vore Medlemmer om i saa stor Udstrækning som vel muligt at benytte den tidlige Del af Sæsonen; særlig gælder dette Henstilling af de af vore Gæster, som ikke har skolepligtige Børn. Udvalget har Erfaring for, hvilke Vanskeligheder der har været tilstede tidligere Aar i Ferietiden for at skaffe Plads til de mange, som netop af Hensyn til skolepligtige Børn maa søge Ophold i Ferietiden. Det har naturligvis ogsaa økonomisk Betydning for Driften, at kunne modtage flere Gæster, naar disse kan fordeles mere ligeligt over hele Sæsonen. Man skal foranlediget heraf anmode vore Medlemmer om snarest at fremsende Bestilling paa Ophold. Bestillingen maa indeholde Oplysning om Antal Personer, og for Børns Vedkommende tillige disses Alder, og fremsendes under Adresse: Ferie hjemmet, Dansk Lokomotivmands Forening, Ny Vestergade 7^a, København K.

G. O. F. Lund,
p. t. Formd.

FOREDRAG

Der blev den 22. Marts i Struer Kinotheater afholdt et Foredrag af Hr. Baneingeniør Kristensen, København, om Signalkommissionens Betænkning. — Foredragsholderen fremhævede den særlige Indflydelse, at en Lokomotivfører havde været Medlem af Kommissionen; kom derefter ind paa dens Arbejde og holdt over dette Emne et timelangt yppeligt Foredrag saavel om det danske Signalsystem som over det franske, engelske og tyske, men fremhævede, at vi herhjemme havde noget af det bedste Signalsystem som fandtes. Da Betænkningen har været refereret i Lokomotiv Tidende skal jeg ikke her komme nærmere ind derpaa. Der blev efter Foredraget rettet mange Spørgs-

maal til Foredragsholderen. Distriktsledelsen var stærkt repræsenteret, til Stede var Maskinbestyreren (fung. Distriktschef), Trafikbestyreren, Signalinspektøren og mange Ingeniører, som fulgte Foredraget med megen Interesse. Og da vi her i Struer som bekendt ikke er forvænt, takker vi Hr. Baneingeniør Kristensen for hans glimrende Foredrag og en Tak til Hovedbestyrelsen for Arrangementet.

C. Th.

Ny Landstingsmand.

Forretningsfører Charles Petersen, Dansk Jernbaneforbund, indtræder efter Fru Nina Bangs Død som kredsvalgt Medlem af Landstinget.

Elektrisk Drift i Spanien.

Den spanske Regering paatænker at elektrificere 2000 km af Jernbanernes Hovedlinier og Bjergbaner. Kraften skal udvindes gennem nogle Vandfald.

I Modsætning hertil kan oplyses, at Statsbanerne i Sverige har besluttet ikke foreløbig at udvide den elektriske Jernbanedrift. For at kunne konkurrere med Dampdrift skal Strømprisen til den elektriske Jernbanedrift nedsættes med 40 pCt.

I. T. F.

Den farlige Enmandsbetjening af Lokomotiver.

Under Kørselen mellem Stationen og Remisen i München faldt Føreren af et eenmandsbetjent, elektrisk Lokomotiv ud af Førerrummet og ned paa Banelegemet. Han indlagdes med flækket Hoved paa Hospitalet, men døde uden at være kommet til Bevidsthed. Lokomotivet fortsatte sin Fart med 30 km Hastighed og uden Fører, heldigvis var Sporene stillet til Remisen, saa Lokomotivet kørte ind i denne, gennem Muren paa den modsatte Side og ind i et Vaskerum, hvori 2 Haandværkere befandt sig. De paagældende kom alvorligt til Skade.

Dersom Sporskifterne havde staaet til Hovedspor, saa Lokomotivet var kommet ud paa Linien, eller dersom det var kørt gennem Remisen ind i det paagældende Vaskerum ved en af Vagtskiftetiderne, hvor der er mange Mennesker ved at vaske sig, var Ulykkens Følger blevet betydeligt større.

I. T. F.

SJÆLLAND-FALSTERSKE BIBLIOTEK

I Anledning af Valg af 2 Bestyrelsesmedlemmer for det sjælland-falsterske Statsbanepersonales Bibliotek fra 1. Maj d. A. blev der indsendt 282 Stk. Stemmesedler.

Til Bestyrelsesmedlemmer valgtes:

Fuldmægtig C. P. Petersen med 224 Stemmer.

Kontorchef E. Kolb med 132 Stemmer.

Derefter havde D'Hrr. A. A. Petersen og Trafikkontrollør A. V. Johannsen resp. 102 og 70 Stemmer.

Sidstnævnte to Herrer er derefter henholdsvis 1. og 2. Suppleant i et Aar fra den 1. Maj d. A.

TAK

Lokomotivførerne paa Falster og Sjælland bringes herved en hjertelig Tak for de smukke Kranse til min kære lille Mors Baare.

Vilh. Hveger,

Lokomotivfører, Gedser.

Rettelse til Adressefortegnelsen

Lokomotivfyrbøderkredsen:

Skanderborg: Formandens og Kassererens Navn og Adr. rettes til henholdsvis J. A. Juultoft, Villavej 36, og K. Rasmussen, Østergade 26.

Kalundborg: Kassererens Navn og Adr. rettes til K. K. Pedersen, Andelshuset, Stationsvej.

Udnævnelse fra 1—4—28:

Følgende Lokomotivfyrbødere er forfremmet til Lokomotivførere (min. Udn.):

- V. M. Klejs, Kbhvns Godsb., i Gedser.
- N. Jensen, Aalborg, i Frederikshavn.
- A. T. Andersen, Aarhus H., i Tønder.
- S. L. H. Jacobsen, Kbhvns Godsb., i Gedser.
- N. J. Nielsen, Odense, i Tønder.

- F. N. Henningsen, Kbhvns Godsb., i Tønder.
- H. A. Hansen, Fredericia, i Brande.
- K. A. Kristensen, Slagelse, Nykøbing F.
- L. P. Larsen, Viborg, i Varde.

Forflyttelse efter Ansøgning fra 1—4—28:

Lokomotivførerne:

- V. Bøttern, Odesund Nord (Depotforstander)—Esbjerg med Ophør af Funktion som Depotforstander.
- S. C. Rasmussen, Holstebro—Aarhus H.
- O. P. C. Tægge, Tønder—Aarhus H.
- P. K. H. Østergaard, Brande—Struer.
- H. P. Danielsen, Fredericia—Nyborg.
- K. O. Pedersen, Gedser—Kbhvns Godsb.
- C. Olsen, Nykøbing F.—Kbhvns Godsb.
- J. C. P. Olsson, Tønder—Fredericia.
- T. V. Olsen, Brande—Fredericia.
- H. J. Høi, Struer—Holstebro.
- C. T. Andersen, Varde—Struer.
- G. Laursen, Gedser—Brande.

Lokomotivfyrbøder:

- O. M. C. Jensen, Esbjerg—Haderslev.

Afsked:

Lokomotivfyrbøder K. P. T. Pedersen, Kbhvns Godsb., den 30—6—28.

Lokomotivfyrbøder udenfor Nummer C. C. Jensen (Frederikshavn), efter Ansøgning fra 29—2—28.

Raleigh & Milton Cyclers

leveres d'Hrr. Embeds- og Tjenestemænd paa yderst lempelige Afbetalingsvilkaar

RØNNOV & JOHANSEN A/S

KRONBORG, LØNGANGSTRÆDE 16

— forhen Paul Christensen —

TELEFON 13426

Amk. Gummiware

adskilt Vestergade 3 1. etg.
Nedersproget, Sanitets- & Sygepleje-
artikler, III. Prælister med 30 Str.
i Værelse.
DISKRET EKSPEDITION - Tlf. Byen 4196
Jernbanegade 16 pCt. Rabat

Camillus Nyrops Etabl.

Nyrop og Maag A/S.
Købmagergade 43. - København K.
Telefoner: Central 768 og 10028.

Bandager og Sygeplejeartikler
i stort Udvalg.

Specialitet:
Bandager til vanskelige Tilfælde.

Til alt Kontorarbejde

**Smith
Premier**
først
og
bedst.

Alfred Fischer & Co.s Eftf.
Jernbanegade 6.
Tlf. 7319. København. Tlf. 7387.

Tilbud til Tjenestemænd.

De kan for Fremtiden faa aabnet en Konto paa 1. Klasse Herre- og Dameskræderi samt Herre- og Damekonfektion, Kjoler og Drengetøj. Stort Lager af Vinterfrakker og Ulsters. Konfektions-Bestillinger til Lagerpris.

Alt paa Ratebetaling til absolut kontante Priser.

Med Højaftelse

J. V. Jensen, Skræddermester. Gl. Kongevej 135 B. Vester 4610.
Uden Udberaling Uden Udbetaling

Nærværende Nummer er afleveret paa Avispostkontoret d. 4. April.

REDAKTION: Vesterbrogade 98 A, 2. Sal, København V.
Tlf. Vester 8173 eller Centr. 14613.

Udgaar 2 Gange mdl. — Abonnementspris: 6 Kr. aarlig.
Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

ANNONCE-EKSPEDITION:
Ny Vestergade 7, 3. Sal, København K.
Telefon Central 14613. — Kontortid KL 10—4.
Postkonto: 20541.

Frederiksberg Bogtrykkeri, Falkonerallé 11.